

Aabenraa Kommune
Digital annonce

Miljø

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 17-08-2026
Sagsnr.: 25/30394
Dok.løbenr.: 204910/26

Kontakt: Tine Oerter Trane
Direkte tlf.: 7376 7783
E-mail: tot@aabenraa.dk

Tillæg nr. 1 til miljøtilladelse til husdyrbruget på Søndertoft 57, 6300 Gråsten

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 17. august 2026 meddelt tillæg nr. 1 til miljøtilladelse efter husdyrbrugloven¹ til husdyrbruget på Søndertoft 57, 6300 Gråsten, matr.nr. 126, Tørsbøl, Kværs og 202, Hokkerup, Holbøl.

Ejendommen meddeles tillægstilladelse til følgende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktions- areal m ²
Hestestald 9	Heste Dybstrøelse	143	64

Desuden meddeles der tillægstilladelse til følgende nye gødningsopbevaringsanlæg:

- Møddingsplads med et overfladeareal på 102 m² og en gødningsandel på 65 m².

Derudover tillades følgende ændringer i eksisterende tekniske anlæg:

- Eksisterende teltoverdækning ændres fra frivilligt tiltag til BAT-krav.
- Kravet til den ammoniakreducerende effekt af gyllekøling i svinestaldene reduceres fra 8 % til 5,9 %, og den årlige minimumsdriftstid reduceres fra 4.743 timer til 3.448 timer.

Tillæg nr. 1 til miljøtilladelsen kan ses i sin helhed på de følgende sider.

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat.
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer

- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Sundhedsstyrelsen.
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85.
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø-og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø-og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videregiver herefter anmodningen til Miljø-og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 17. august 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 14. september 2026, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til tilladelsens afsnit C "Offentlighed og klagevejledning".

Tillæg nr. 1 til miljøtilladelse af husdyrbruget Søndertoft 57, 6300 Gråsten

§ 16 b, stk. 2

Lovbekendtgørelse nr. 1065
af 21. august 2025 om
husdyrbrug og anvendelse af
gødning m.v.

Tilladelsesdato:
17. august 2026

Aabenraa Kommune

Plan, Teknik & Miljø
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af husdyrbrugloven¹ skal ansøger indsende oplysninger om en række forhold, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens² bilag 1 punkt A og B. Kommunen skal i sin afgørelse beskrive husdyrbrugets særkender og vurdere og begrunde, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på miljøet, og at det opfylder de lovbestemte krav om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) på lugt- og ammoniakemission. Kommunen stiller de relevante vilkår, der sikrer, at husdyrbruget ikke har en væsentlig virkning på miljøet, samt at BAT er overholdt. Selve ansøgningsmaterialet kan læses i kapitel E.

Husdyrbruget på Søndertoft 57, 6300 Gråsten har en ammoniakemission på mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år, færre stipladser end IE-stipladsgrænserne for søer eller slagtesvin og har en gældende miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1. Ændringerne på husdyrbruget udløser derfor krav om en ansøgning om tillæg til miljøtilladelsen efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 2.

Ansøgningen indeholder en miljøansøgning, som er vedlagt under kapitel E. Den vedlagte miljøansøgning er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Miljøansøgningen og miljøtilladelsen meddelt den 1. maj 2020 danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv.

² Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelse	5
Baggrund og særkender for afgørelsen	7
Landskabelige værdier og særkender	7
Erhvervsmæssigt nødvendigt.....	8
Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	9
Natur	9
Jord, grundvand og overfladevand.....	10
Lugtgener	11
Øvrige emissioner og gener	11
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	12
Øvrige krav	12
Samlet vurdering	14
Lovgrundlag	14
Udnyttelsesfrist	14
Revurdering af miljøtilladelsen	14
Retsbeskyttelse	14
Andre tilladelser og dispensationer	15
B. Vilkår for husdyrbruget	16
Afgørelse	16
Indretning og drift	16
Lugt.....	18
Øvrige emissioner og gener.....	18
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	19
Jord, grundvand og overfladevand	20
Egenkontrol	20
Beredskabsplan	21
C. Offentlighed og klagevejledning	22
Naboorientering og partshøring	22
Annoncering og afgørelse.....	22
Klagevejledning	22
D. Kommunens bilag	24
Lugtkonsekvenszonen	24
E. Miljøansøgningen	25

Datablad

Husdyrbrugets adresse: Søndertoft 57, 6300 Gråsten

Ansøger: Keld Warnecke

Ansøgers CVR-nummer: 29002886

Tilladelsesmyndighed: Aabenraa Kommune

Tilladelsesdato: 17. august 2026

Sagsbehandler: Maja Hauchrog Vink

Kvalitetssikring: Tine Oerter Trane

Ansøgningsmateriale: Ulla Refshammer Pallesen, Spiras

Sagsnr.: 25/30394

Kortmateriale: Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.

Lovgrundlag: Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven).

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler tillæg nr. 1 til miljøtilladelse til husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 2 på Søndertoft 57, 6300 Gråsten, matr.nr. 126, Tørsbøl, Kværs og 202, Hokkerup, Holbøl til svineproduktion og hestehold med de stillede vilkår.

Der gives i tillægget tilladelse til, at den ammoniakreducerende effekt af gyllekølingen i svinestaldene reduceres fra 8% til 5,9 %, og at den årlige minimumsdriftstid reduceres fra 4.743 timer til 3.448 timer. Den eksisterende teltoverdækning af gyllebeholderen ændres fra et frivilligt tiltag til et krav med en ammoniakreducerende effekt på 50 %. Med tillægget berigtiges størrelsen af produktionsarealet til heste fra 100 m² til de udnyttede 64 m², og der gives tilladelse til at etablere en møddingsplads ved hestestalden. Yderligere ophæves kravet om, at hestene skal være på græs i 5 måneder om året.

Der tillades følgende ændringer i stalde og produktionsarealer:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Hestestald 9	Heste Dybstrøelse	143	64

Der tillades følgende nye gødningsopbevaringsanlæg:

- Møddingsplads med et overfladeareal på 102 m² og en gødningsandel på 65 m².

Der tilladelse følgende ændringer i tekniske anlæg:

- Eksisterende teltoverdækning ændres fra frivilligt tiltag til BAT-krav.
- Kravet til den ammoniakreducerende effekt af gyllekøling i svinestaldene reduceres fra 8 % til 5,9 %, og den årlige minimumsdriftstid reduceres fra 4.743 timer til 3.448 timer.

De eksisterende og tidligere godkendte stalde og anlæg er godkendt jf. den oprindelige miljøgodkendelse af 1. maj 2020, samt § 25 anmeldeafgørelse af 6. maj 2022 om etablering af fortank på 99 m³, med de deri stillede vilkår samt evt. nye stillede vilkår i denne tillægsgodkendelse.

De godkendte staldanlæg kan med denne tillægstilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over stalderne i Figur 1.

Figur 1. Oversigt over stalde og gødningsopbevaringsanlæg.

Baggrund og særkender for afgørelsen

Søndertoft 57, 6300 Gråsten modtog den 1. maj 2020 miljøtilladelse efter § 16 b, stk. 1 i husdyrbrugloven. Der blev meddelt miljøtilladelse til at overgå til stipladsmodellen og lovliggøre en klimacontainer. Miljøtilladelsen er fult udnyttet.

Den 6. maj 2022 modtog husdyrbruget accept af etablering af en fortank med en opbevaringskapacitet på 99 m³ ved en § 25-anmeldeafgørelse. Fortanken er etableret.

Aabenraa Kommune har den 28. maj 2026 modtaget ansøgning om tillæg til miljøtilladelsen af husdyrbruget på Søndertoft 57, 6300 Gråsten. Ansøger ønsker at reducere den påkrævede driftstid og ammoniakreducerende effekt af gyllekølingen i svinestaldene, samt benytte den eksisterende teltoverdækning af gyllebeholderen som et ammoniakreducerende tiltag. Herudover lovliggøres en møddingsplads til dybstrøelse fra hestestalden, produktionsarealet til heste berigtiges til det udnyttede, og kravet om udegående heste ophæves.

Aabenraa Kommune meddeler tillæg nr. 1 til miljøtilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik. Det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at tillægstilladelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Denne tillægstilladelse er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsskema nr. 254 188, version 3 og miljøansøgningen i kapitel E.

Landskabelige værdier og særkender

Nybyggeri og placering af anlæg

Den eneste bygningsmæssige ændring som følge af denne tillægstilladelse er lovliggørelsen af møddingspladsen til gødning fra hestestalden. Møddingspladsen er placeret i Sønderborg Kommune.

Møddingspladsen er etableret på en eksisterende betonplads mellem laderne. Pladsen afgrænses af ladernes endegavle mod syd og øst, og af randzone mod nord og vest. Møddingspladsen afskærmes af eksisterende læhegn ved vejen, Søndertoft, mod vest og af gyllebeholderen mod nord. Grundet pladsens lave profil, samt afskærmningen fra eksisterende bebyggelse og beplantning, vurderes det, at anlægget ikke ændrer væsentligt på husdyrbrugets samlede visuelle udtryk.

Sønderborg vurderede i december 2023, at etablering af en grå teltoverdækning af gyllebeholderen på op til 8 m i højde over terræn ikke ville medføre en væsentlig landskabelig påvirkning. For at sikre at teltoverdækningen forsat ikke vil medføre en væsentlig landskabelig påvirkning, stilles der fastholdelsesvilkår om, at teltoverdækningerne skal være grå.

Da det ansøgte ikke omfatter yderligere ændringer af den eksisterende bygningsmasse, vurderer Aabenraa Kommune, at anlæggenes udformning og placering kan tilpasses landskabskarakteren og de værdier, der knytter sig hertil, såfremt videreførte vilkår fra den oprindelige miljøtilladelse af 1. maj 2020 samt nye vilkår stillet med denne tillægstilladelse overholdes.

Bygge- og beskyttelseslinjer og kommunalplaner

Bygge- og beskyttelseslinjer:

Møddingspladsen er ikke beliggende inden for bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommuneplanområder:

Møddingspladsen er placeret indenfor områder, som i Sønderborg Kommunes kommuneplan er udpeget som værende særligt værdifuldt landbrugsområde og af geologisk bevaringsværdi.

I områder med geologiske bevaringsværdier skal det sikres, at de geologiske landskabsformer, deres indbyrdes overgange og landskabelige sammenhænge ikke forringes. Byggeri, anlægsarbejde, beplantning mv. skal udformes under hensyntagen til landskabets geologiske kvaliteter, således landskabets dannelsesformer fortsat fremgår tydeligt i landskabet.

På baggrund af møddingspladsens placering og udformning vurderer Aabenraa Kommune, at anlægget vil være i overensstemmelse med retningslinjerne for de landskabelige udpegninger og ikke vil indebære en væsentlig påvirkning på områdets landskabelige værdier

Indenfor de særligt værdifulde landbrugsområder vægtes landbrugets interesser og arealanvendelse højt, hvilket vurderes at harmonere med det ansøgte.

Grænseoverskridende virkninger

Anlæggene på husdyrbruget på Søndertoft 57 er beliggende hen over og på hver side af kommunegrænsen mellem Aabenraa og Sønderborg Kommune. Størstedelen af husdyrbrugets produktionsareal er beliggende i Aabenraa Kommune, hvorfor Aabenraa Kommune er godkendelsesmyndighed på husdyrbruget. Sønderborg Kommune har i forbindelse med denne tillægstilladelse haft ansøgningsmaterialet i høring. Sønderborg Kommune havde ingen bemærkninger til ansøgningen.

Husdyrbruget er placeret ca. 6,5 km fra landegrænsen til Tyskland. Grundet afstanden til landegrænser vurderer Aabenraa kommune, at husdyrbruget ikke vil medføre grænseoverskridende virkninger til andre lande.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Aabenraa Kommune vurderer, at det ansøgte er erhvervsmæssigt nødvendigt, da ændringerne i de ammoniakreducerende tiltag er nødvendige for, at husdyrbruget kan overholde BAT-kravet.

Møddingspladsen er til opbevaring af hestegødning fra det eksisterende hestehold. Aabenraa Kommune vurderer, at placeringen og udformningen af møddingspladsen forenelig med landskabet.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Ammoniakfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse, må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 27, 28 og 30. I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er de ammoniakfølsomme naturområder inddelt i tre kategorier med forskellige beskyttelsesniveauer jf. Tabel 1.

Tabel 1. Tabel over ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 27, 28 og 30.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Maks. totaldeposition afhængig af antal øvrige husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved >1 øvrige husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 øvrigt husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 øvrige husdyrbrug
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder >10 ha og overdrev >2,5 ha.	Maks. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Maks. merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en merdeposition på >1,0 kg N/ha/år indenfor de angivne tålegrænser ³ , men kan ikke stille krav om merdeposition på <1,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Tabel 2. Tabel over ammoniakdepositionen til nærliggende ammoniakfølsom natur.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
1. Ege-blandskov	1	0,0	0,1
2. Overdrev ved Tørsbøl Plantage	2	0,0	0,1
3. Hede i Tørsbøl Plantage	3	0,0	0,2
4. Mose i Tørsbøl Plantage	3	0,0	0,2
5. Gammel skovjordsbund	3	0,1	1,1

Da husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturarealer.

Beskyttet natur

³ Notat fra DCE – National Center for Miljø og Energi af den 31. december 2024 om opdatering af empirisk baserede tålegrænser

Beskyttede naturområder omkring husdyrbruget, som ikke beskyttes jf. husdyrbruglovens §§ 27, 28 og 30, men beskyttes af naturbeskyttelseslovens⁴ § 3, fremgår af Tabel 3.

Ca. 170 m nordøst for svinestaldene findes en § 3 sø, som modtager en forøget ammoniakdeposition fra husdyrbruget som følge af det ansøgte. Naturpunktet '7. § 3 Sø mod øst' modtager en merdeposition på 0,2 kg N/ha/år. Da merdepositionen til søen er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur som følge af atmosfærisk deposition, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur.

Tabel 3. Ammoniakdeposition til nærliggende naturområder, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Naturpunkt	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
6. § 3 sø ved stuehuset	0,0	2,0
7. § 3 sø mod øst	0,2	2,7

Internationale beskyttelsesområder, fredede områder & kommunalplaner

Ingen af husdyrbrugets anlæg ligger i, indenfor eller i nærtiknytning til internationale beskyttelsesområder eller kommunale udpegninger for områder med særlige økologiske forbindelser, særlige naturbeskyttelsesinteresser eller fredninger. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Planter og dyr

I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, afsnit b vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ødelæggelse af disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der.

Der er registreret lille og stor vandsalamander (habitatdirektivets bilag IV og II) i en § 3 beskyttet sø ca. 850 m nordvest for nærmeste anlæg på husdyrbruget. Det vurderes dog, jf. vurderinger i tidligere afsnit, at der som følge af det ansøgte ikke sker en tilstandsændring i områdets natur, der vil medføre en forværring af paddernes levevilkår.

Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring gården. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i det ansøgte, og da der ikke forekommer tilstandsændringer i omkringliggende naturarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at områdets dyre- og planteliv ikke forværres af det ansøgte.

Jord, grundvand og overfladevand

Al gylle fra svinestaldene ledes til fortanken på 99 m³ ved gyllebeholderen. Gylle afhentes af biogas direkte fra fortanken, og afgasset gylle leveres retur i gyllebeholderen. Ved behov kan gyllen fra fortanken pumpes direkte videre i gyllebeholderen.

Afløb i hestestalden leder til fortanken på 50 m³ vest for stalden. Møddingspladsen indrettes med afløb til samme fortank. Fra fortanken ledes møddingssaften til gyllebeholderen.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at afløbsforholdene skal stemme overens med det beskrevne, samt at eventuelle ændringer skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

For at modvirke risikoen for forurening med gødning, samt gødnings-, foder- og sprøjterester, stilles der vilkår til, at påfyldning af gylle i gyllevogne skal ske med

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse

sugekran eller på fast plads med afløb til gyllebeholderen, og at vask af maskiner m.v. skal foregå, så vaskevandet ledes til gyllebeholder.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Aabenraa Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt de stillede vilkår og husdyrbrugloven med bekendtgørelser overholdes.

Lugtgener

Aabenraa Kommune har vurderet, at lugtmarkørerne for nærmeste nabo, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone er placeret korrekt i husdyrgodkendelse.dk.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at da det nærmeste lokalplanlagte område i landzonen er beliggende længere væk end nærmeste samlet bebyggelse, er det ikke nødvendigt at vurdere lugt for nærmeste lokalplanlagte område i landzone, da lugtgenekriteriet ved nærmeste samlet bebyggelse er overholdt. Ved det nærmeste lokalplanlagte område i landzone gælder der de samme lugtgenekriterier som ved samlet bebyggelse.

Ved nærmeste byzone er der kumulation i forhold til lugt fra ét andet husdyrbrug, idet der er et svinebrug på Søndertoft 53, 6300 Gråsten, som er beliggende indenfor 300 m til nærmeste byzone. Ved nærmeste nabo uden landbrugspligt og nærmeste samlet bebyggelse er der ikke kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug, idet der ikke ligger andre husdyrbrug indenfor 300 m til nærmeste samlede bebyggelse samt indenfor 100 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt.

Tabel 4. Lugtberegning – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk., ansøgningsskema nr. 254 188.

Adresse	Område status	Kumulation	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Tørsbølvej 10	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	147,9	252,7	Ja
Tørsbølgade 65A	Nærmeste samlet bebyggelse	0	282,8	667,3	Ja
Tørsbøl	Nærmeste byzone	1	467,7	856,1	Ja

Som det fremgår af Tabel 4, er lugtgeneafstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone overholdt.

Ud over beregning af lugtgeneafstanden, udregnes lugtkonsekvenszonen i husdyrgodkendelse.dk. Inden for denne radius kan lugt ind imellem registreres. Lugtkonsekvenszonen er udregnet til 643 m. Et kort med lugtkonsekvenszonen er vedlagt som bilag 1 i afsnit D. Kommunens bilag. Der stilles ikke yderligere vilkår.

Øvrige emissioner og gener

Rystelser, støj, støv, fluer- og rotter, transport, lys, uhygiejniske forhold og affald
Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke forekommer øgede emissioner og gener i forbindelse med det ansøgte tillæg. Der stilles ikke yderligere vilkår, dog præciseres det tidligere stillede støjvilkår, således at husdyrbruget skal overholde de generelle støjgrænser for områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern Støj fra virksomheder".

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki

Husdyrbruget er forpligtet til at overholde Sønderborg Kommunes til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald, hvorfor det vurderes, at kravet om iagttagelse af miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki er overholdt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

BAT Ammoniakemission

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for reduktion af ammoniakemissioner, når produktionen medfører en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniakemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til størrelsen af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget.

Dette tillæg til miljøtilladelse omfatter, at hesteholdet fremover ikke er udegående, hvilket ellers var angivet som en forudsætning i § 16 b miljøtilladelsen af 1. maj 2020. Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 3, pkt. A, nr. 2.1.2, kan ændring i andelen af udegående dyr ikke indgå som virkemiddel i BAT-beregningen, hvorfor dette ikke indgår i fastlæggelsen af BAT-kravet for denne tillægstilladelse.

Ved meddelelse af § 16 b miljøtilladelsen af 1. maj 2020 blev der stillet vilkår om gyllekøling i samtlige svinestalde, med undtagelse af klimacontaineren. Scenarieregninger påviste, at en ammoniakreduktion på 5 % fra gyllekølingen var tilstrækkeligt for at overholde BAT-kravet, men som frivilligt tiltag valgte ansøger dog at reducere med 8 %, for at få en faktisk emission på under 3.500 kg NH₃-N pr. år. BAT kravet for dette tillæg til miljøtilladelse tager derfor udgangspunkt i et hidtil krav om 5 % reduktion fra gyllekøling i svinestaldene. BAT-kravene og de faktiske ammoniakemissioner for de fire svinestalde med gyllekøling ses i Tabel 5, og er indsat som kommunens krav i ansøgningsskemaet i husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 5. Faktisk ammoniakemission og BAT-krav for svinestalde med gyllekøling.

Stald	Faktisk ammoniakemission ved 5,9 % ammoniakreduktion (kg NH₃-N /år)	BAT-krav ved 5 % ammoniakreduktion (kg NH₃-N /år)
Løbeafdeling 1	874,7	883
Drægtighedsstald 2	1.055,5	1.066
Poltestald 3	788,5	796
Farestald 4	583,2	589

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser derfor, at BAT-kravet til ammoniakemission fra husdyrbruget er 3.628 kg NH₃-N pr. år, og at den faktiske emission er 3.499 kg NH₃-N pr. år. BAT-kravet for husdyrbruget er således overholdt med de valgte gulvtyper og teltoverdækning af gyllebeholderen med en ammoniakreduktion på 50 % samt gyllekøling i fire svinestalde med en ammoniakreduktion på 5,9 %.

Der stilles vilkår til gyllekøling med en ammoniakreduktion på 5,9 % i staldene 'Løbeafdeling 1', 'Drægtighedsstald 2', 'Poltestald 3' og 'Farestald 4', jf. teknologibladet til gyllekøling med timetæller, samt vilkår til fast teltoverdækning med en ammoniakreduktion på 50 % på den eksisterende gyllebeholder, jf. teknologibladet for fast teltoverdækning på gyllebeholdere.

Øvrige krav

Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer på husdyrbruget øges ikke som følge af det ansøgte, hvorfor det ikke vurderes at være nødvendigt med fornyet redegørelse i forhold til redegørelsen i den oprindelige miljøtilladelse af 1. maj 2020.

Vurdering af om husdyrbruget har tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning

Der er redegjort for håndtering og opbevaring af husdyrgødning i den oprindelige miljøtilladelse af 1. maj 2020. Gødning fra hestestalden vil fremover opbevares på møddingspladsen, indtil det enten spredes ud eller kommes i gyllebeholderen.

Da det ansøgte ikke medfører en reduktion i den eksisterende opbevaringskapacitet eller ændringer i dyreholdet, og derved gødningsproduktionen, vurderes det ikke at være nødvendigt med en opdateret redegørelse for husdyrbrugets opbevaringskapacitet.

Vurdering af om afstandskrav er overholdt

Møddingspladsen og svinestaldene overholder alle afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8.

Vurdering af, om husdyrbruget er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug

Ansøger hverken ejer eller driver andre husdyrbrug. Husdyrbruget på Søndertoft 57 er således ikke forureningsmæssigt, teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Ophør af husdyrbruget

For at sikre at husdyrbruget vil blive afviklet miljømæssigt forsvarligt, hvis produktionen på Søndertoft 57 ophører helt, stilles der vilkår til, at tilsynsmyndigheden skal informeres om ophøret samt, at der skal foretages oprydning og rengøring ved varigt ophør af driften for at undgå forureningsfare.

Samspeilet mellem faktorer og sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af husdyrbrugets § 16 b miljøtilladelse af 1. maj 2020 og af miljøansøgningen til denne tillægstilladelse, at der gøres tilstrækkeligt for at sikre, at der ikke sker en forurening med husdyrgødning, ved at gyllebeholderne er tilmeldt 10 års beholderkontrol, og ved at man er opmærksom på hvad man skal gøre, hvis der skulle ske et gylleudslip.

Samlet vurdering

Vurdering af VVM og BAT

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Vurdering af ansøgningens miljømæssige påvirkning

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af husdyrbrugets § 16 b miljøtilladelsen af 1. maj 2020 og af miljøansøgningen til denne tillægstilladelse, at ansøgningen om tillæg til miljøtilladelse ikke vil påvirke miljøet væsentligt, og at ansøgningen derfor ikke er omfattet af kravet om, at der skal indsendes en miljøkonsekvensvurdering.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Husdyrbruget på Søndertoft 57, 6300 Gråsten er større end 100 m³, har en ammoniakemission på mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år og færre stipladser end IE-stipladsgrænserne for søer eller slagtesvin. Husdyrbruget er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 b og er tilladelsespligtigt med Aabenraa Kommune som tilladelses- og tilsynsmyndighed.

Husdyrbruget har en gældende miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1, og ændringerne på husdyrbruget udløser derfor krav om en ansøgning om tillæg til miljøtilladelsen efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 2.

Udnyttelsesfrist

Tillæg nr. 1 til miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Tillægsgodkendelsen anses som udnyttet ved meddelelse.

Revurdering af miljøtilladelsen

Miljøtilladelser efter husdyrbruglovens § 16 b og tilhørende tillæg skal ikke revurderes.

Retsbeskyttelse

Med denne tillægstilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 17. august 2034.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, vandindvindingstilladelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Aabenraa Kommune.

Særlige forhold

Staldanlægget til svin ligger på kommunegrænsen imellem Sønderborg og Aabenraa Kommune. Størsteparten af produktionsarealerne ligger i Aabenraa Kommune, der derfor er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne tillægstilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra meddelelsestidspunktet.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne tillægstilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelse.

Aabenraa Kommune har sammenskrevet vilkårene fra den oprindelige miljøtilladelse af den 1. maj 2020 med de nye vilkår, der stilles i forbindelse med denne tillægstilladelse. Dette er gjort for at gøre samtlige vilkår for husdyrbruget lettere tilgængelige for ansøger, rådgiver, kommunen og andre, som måtte læse denne tillægstilladelse. Vilkårsnummereringen er ændret.

De følgende vilkår er nye: 6, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 40, 41 og 42.

De følgende vilkår er ajourførte: 1, 2, 3, 8, 15, 17, 19, 28, 34 og 35.

De følgende vilkår i miljøtilladelse af den 1. maj 2020 ophæves:

- Vilkår 19 og 23, da kommunen ikke har hjemmel til at stille vilkår om kørsel på offentlig vej og placering af opbevaringsplads til døde dyr.
- Vilkår 25, da virksomheden har pligt til at følge kommunens til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald jf. affaldsaktørbekendtgørelsen⁵.
- Vilkår 27, da det vurderes at være irrelevant, hvordan husdyrbruget dokumenterer sit vandforbrug.
- Vilkår 29, 30, 31 og 32, da det vurderes disproportionalt at fastsætte en konkret øvre grænse for husdyrbrugets ressourceforbrug, da det er i husdyrbruget egen interesse at have et minimalt forbrug.

Afgørelse

Vilkår 1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den oprindelige miljøtilladelse af den 1. maj 2020 og det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 254 188, version 3, modtaget Aabenraa Kommune den 28. maj 2026, og med de vilkår, der fremgår af tillæg nr. 1 til miljøtilladelsen.

Vilkår 2. Denne tillægstilladelse samt miljøtilladelsen fra 2020 skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

Vilkår 3. Husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer og dyretype skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel og kort. Produktionsarealerne kan placeres vilkårligt i de enkelte afsnit.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1743 af 30. december 2021 om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Løbeafdeling 1	Søer, golde og drægtige Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	750	715
Drægtighedsstald 2	Søer, golde og drægtige Løsgående, delvis spaltegulv	1.121	935
Poltestald 3	Slagtesvin og smågrise 25-49 % fast gulv	483	441
Farestald 4	Søer, diegivende Kassestier, delvis spaltegulv	1.535	939
Klimacontainer	Smågrise Drænet gulv + spalter (50 % / 50 %)	36	32
Hestestald 9	Heste Dybstrøelse	143	64
I alt			3.126

Vilkår 4. Der må ikke være flere end 750 søer på stald ad gangen.

Dybstrøelsesarealer i stalde

Vilkår 5. Dybstrøelsen i hestestalden, skal strøs i mængder, så overfladen altid er tør.

Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning

Vilkår 6. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

Lugt

Vilkår 7. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Øvrige emissioner og gener

Støj

Vilkår 8. Husdyrbrugets samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Tidsinterval	Grænseværdi	Referencetidsrum
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Støjgrænserne må ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen.

Vilkåret gælder for al støj fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Vilkår 9. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 8 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

Vilkår 10. Driften må ikke medføre væsentlige støv- og lysgener eller gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

Vilkår 11. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Vilkår 12. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Vilkår 13. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Vilkår 14. Gyllekanalerne i staldafsnit 'Løbeafdeling 1', 'Drægtighedsstald 2', 'Poltestald 3' og 'Farestald 4', i alt 1.761 m², skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.

Vilkår 15. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 7,18 W/m².

Vilkår 16. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.

Vilkår 17. Den samlede årlige køleydelse skal være på 110.824 kWh.

Vilkår 18. Den installerede varmepumpe skal have en køleeffekt på 32,14 kW.

Vilkår 19. Den årlige driftstid skal være mindst 3.448 timer⁶.

Vilkår 20. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget.

Vilkår 21. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

Vilkår 22. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Vilkår 23. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekølingsanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

Teltoverdækning på gyllebeholder

Vilkår 24. Den eksisterende gyllebeholder på 2.250 m³ skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Farven på teltdugen skal være grå.

Vilkår 25. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Vilkår 26. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

⁶ Se Bilag 2.

Vilkår 27. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Jord, grundvand og overfladevand

Spildevand

Vilkår 28. Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer med fare for forurening skal straks opsamles.

Vilkår 29. Afledning af flydende husdyrgødning, restvand og spildevand skal foregå som beskrevet i afsnit A. Ændringer af afløbsforhold skal indsendes til, og godkendes af, tilsynsmyndigheden.

Vilkår 30. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme foder-, gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Olie og diesel

Vilkår 31. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af oliespild.

Vilkår 32. Olie og diesel, herunder spildprodukter, skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb, så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Generelt

Vilkår 33. Kvitteringer for aflevering af farligt affald og andre dokumentationer for vilkårenes overholdelse skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

Vand- og elforbrug

Vilkår 34. Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. De årlige registreringer af elforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår 35. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang årligt. De årlige registreringer af vandforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Gyllekøling

Vilkår 36. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen
- Kontrol af kølekredsens ydelse
- Aflæsning og registrering af driftstimer

Vilkår 37. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

Vilkår 38. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 14 dage.

Vilkår 39. Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Teltoverdækning på gyllebeholder

Vilkår 40. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ved ophør af husdyrbruget

Vilkår 41. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Aabenraa Kommune.

Vilkår 42. Ved husdyrbrugets ophør skal tilbageværende husdyrgødning fjernes, og ejendommen skal ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

Beredskabsplan

Vilkår 43. Der skal altid forefindes en beredskabsplan på husdyrbruget. Den skal opbevares et kendt og tilgængeligt sted for medarbejderne. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog de forstår. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang om året.

C. Offentlighed og klagevejledning

Naboorientering og partshøring

Et udkast til tillæg nr. 1 til miljøtilladelsen blev den 9. juli 2026 sendt i høring hos ansøger, parter, naboer og andre berørte. Der var en frist på 2 uger til at fremsende kommentarer. Der blev ikke modtaget nogen bemærkninger i høringsperioden.

Annoncering og afgørelse

Det meddelte tillæg til miljøtilladelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 17. august 2026, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens⁷ § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljøs landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Tillægget til miljøtilladelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 17. august 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 14. september 2026, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. husdyrbruglovens § 81, stk. 1.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Styrelsen for Patientsikkerhed
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøtilladelsen er forud for meddelelse af tilladelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. afsnit D).

Den 17. august 2026

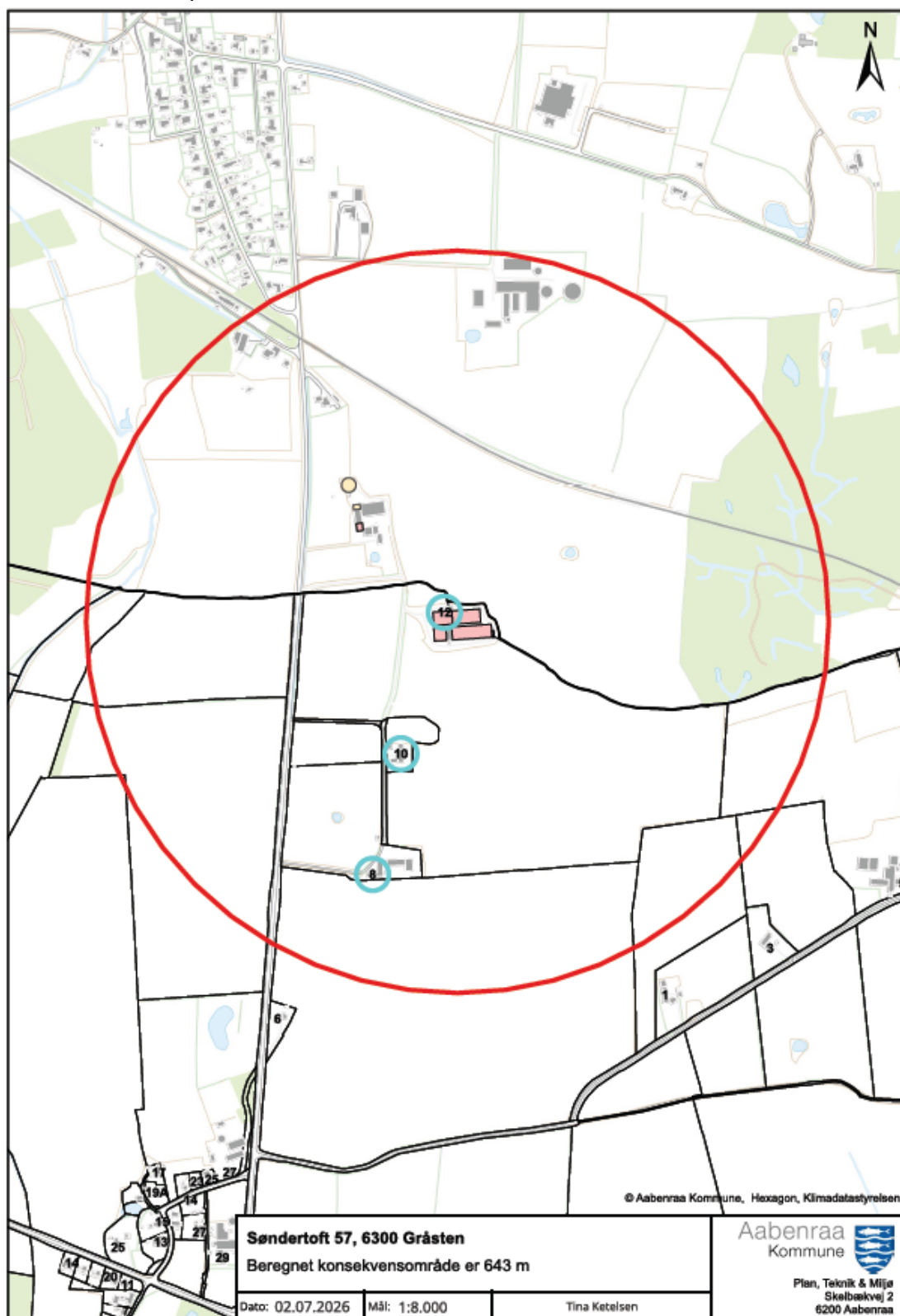
Maja Hauchrog Vink
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszonen

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen med en konsekvenszone på 643 meter:

E. Miljøansøgningen

Ansøger har indsendt en ansøgning om tillæg til miljøtilladelse med tilhørende bilag. Miljørådgiver Ulla Refshammer Pallesen, Spiras, har udarbejdet ansøgningsmaterialet.

Ansøgningen med bilag er vedlagt på de følgende sider.

Til Aabenraa Kommune

Aabenraa, den 28. maj 2026

Ansøgning om tillæg til miljøtilladelse til Søndertoft 57 skema 254188

Det er konstateret, at gyllekølingsanlægget til stalde på Søndertoft 57 ikke køler tilstrækkeligt. Der ansøges derfor om at benytte en frivilligt etableret teltoverdækning til at opfylde en del af BAT-kravet. Kravet i den gældende miljøtilladelse er 8 % ammoniakreduktionseffekt ved køling på 1.761 m² gyllekanal med nedlagte køleslanger med en varmepumpe på 32,14 kW og en årlig driftstid på 4.743 timer. Den reelle driftstid har været på gennemsnitligt 3.438 timer pr. år. Der ansøges om, at vilkåret om timedrift reduceres til 3.448 timer for det samme anlæg, mod at der stilles vilkår om teltoverdækning af gyllebeholderen på 2.250 m³. For at Husdyrgodkendelse.dk kan beregne BAT-korrekt, er gyllebeholderen vist som "Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg". Hvis gyllebeholderen var vist som "Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse" ville Husdyrgodkendelse.dk gå ud fra, at teltoverdækningen var et eksisterende krav.

Ud over ændringen af vilkårene ansøges om en møddingsplads til opbevaring af dybstrøelse fra heste, berigtigelse af produktionsareal ved heste og der ansøges om, at heste ikke længere skal være udegående i 5 måneder om året. Møddingspladsen inklusiv randzoner er på 8,5 m x 12 m og har afløb til en fortank på 50 m³, hvorfra det pumpes til gyllebeholder. Møddingspladsen er indrettet med randzone til 2 sider og mur til de 2 andre sider samt afløbsrende. Møddingspladsen vises med 65 m² gødningsareal, og der kommer således en emission på 23,4 kg NH₃-N/år fra møddingspladsen (65 m² x 0,36 kg NH₃-N/år/ m²).

Arealet med hestebokse har aldrig været på 100 m² som ansøgt. Arealet er derfor rettet til i alle drifter til de faktisk udnyttede 64 m² med dybstrøelse.

For ikke at få en nedgang i emissionen som følge af, at heste ikke længere er udegående, er hestene ikke vist som udegående i nogle af drifterne.

BAT-beregningen er foretaget i ansøgningsskemaet. BAT-niveauet er i den tidligere godkendelse fastsat ud fra, at der skulle være 5 % ammoniakreduktion ved gyllekøling. Effekten blev dog indtastet med 8 % effekt for at holde ansøgningen under grænsen på 3.500 kg NH₃-N/år. For ikke at overskride 3.500 kg NH₃-N/år efter ændringerne skal gyllekølingsanlægget fremadrettet reducere ammoniakemissionen med 5,9 %.

Kortbilag over den nye møddingsplads er vist i kortudsnit herunder. Der sker ingen ændringer i forhold til de øvrige oplysninger afgivet i forbindelse med miljøtilladelsesansøgningen fra 2020.

Med venlig hilsen

Ulla Refshammer Pallesen
Miljørådgiver
6155 8262
upa@spiras.dk

Kortudsnit:

Eksempel drægtighedsstald med linespil		
ammoniakreduktions effekt i %	31,5	kvadratmeter
W/m2		960
W	29,365	53,635
Køleydelse	28191	
Driftstimer pr. år	55000	
	4490	
Eksempel smågrisestald med træk og slip		
ammoniakreduktions effekt i %	8,8	kvadratmeter
W/m2		4738
W	10,913	201,587
	51708	

Drægtighedsstald med linespil		
ammoniakreduktions effekt i %	0	kvadratmeter
W/m2		0
W	0,00	187,500
	0	0
Stalde med træk og slip		
ammoniakreduktions effekt i %	8,00	kvadratmeter
W/m2		1761
W	9,87	120,863
	17381	
Gennemsnitlig W/m2		
Minimum effekt af varmepumpe i kW		9,87
		17,38
Årlig køleydelse i kWh		
		152262
Installeret varmepumpe		
	0	32,14
Krav til timedrift		
		4737

Træk og slip:	Linespil:
Ammoniak: Op til 30	Ammoniak: Op til 34
%. Effekten i %	%. Effekten i %
beregnes efter	beregnes efter
formlen:	formlen:
0,85*x-0,004x²	1,66*x-0,02*x²
(x=W/m²)	(x=W/m²)

Ansøgt ammoniakreduktionseffekt		
Drægtighedsstald med linespil		
ammoniakreduktions effekt i %	0	kvadratmeter
W/m2		0
W	0,00	187,500
	0	0
Stalde med træk og slip		
ammoniakreduktions effekt i %	5,90	kvadratmeter
W/m2		1761
W	7,18	121,977
	12651	
Gennemsnitlig W/m2		
Minimum effekt af varmepumpe i kW		7,18
		12,65
Årlig køleydelse i kWh		
		110824
Installeret varmepumpe		
	0	32,14
Krav til timedrift		
		3448